

pd

posdata
Suplemento Cultural

Narrativa

A «Una verdadera novela. Memorias» l'escriptor Philippe Sollers ens acostava a l'estructuralisme i altres moviments culturals (pàg. 5).

VICENT M. PASTOR

ANY 1989. Joan Fuster va formar part del jurat de la primera convocatòria del premi Ciutat d'Alzira de Novel·la. En la fotografia apareix amb l'escriptor Josep Vicent Marqués, Francisco Blasco (aleshores alcalde d'Alzira) i altres comensals a la taula presidencial del sopar del lliurament del guardó.

Els Ciutat d'Alzira es consoliden com a referent literari als vint anys d'existència

Dues dècades de premis

Alicia Toledo Enguany, el Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira, el guardó més veterà del Premis Literaris Ciutat d'Alzira, arriba al seu vintè aniversari. Amb un total de 30 originals presentats i amb una dotació de 18.000 euros, representa una de les fites amb més expectació de les lletres catalanes. El mèrit d'Edicions Bromera i de l'Ajuntament d'Alzira ha estat convertir aquest guardó en una referència arreu del domini lingüístic, en un premi seriós, atractiu i amb prestigi. I aquesta no és una qüestió baldera, perquè com apunta Esperança Camps, guanyadora de l'edició de 2004 amb *La lluna escampa els morts*, «en l'àmbit lingüístic català és imprescindible que hi hagi un premi literari fort al País Valencià». Sivestre Vilaplana, guanyador en 2003 amb *Les cendres del cavaller*, encara va més lluny: «A hores d'ara, ja no estem parlant d'un premi d'àmbit local o autonòmic, sinó d'un veritable premi nacional, amb tot l'interès que desperta entre la crítica, els autors i els lectors». De fet, l'expectació d'aquesta convocatòria literària entre autors de fora del País Valencià és cada vegada ma-

jor i també el ressò dels llibres guanyadors a Catalunya i a les Illes. I és que el guardó d'Alzira ja va arrencar avalat per la figura de Joan Fuster que va ser membre del jurat en la primera convocatòria i que va contribuir a prestigiar el premi des de l'inici. «Ens va sorprendre moltíssim —explica Josep Gregori, editor de Bromera, en referència a Fuster— que un home segurament amb lectures molt atractives a la vista, es llegira de cap a peus totes les obres que

optaven al premi —i continua— li vaig fer notar la meua perplexitat i em va respondre que no ho feia tant per disciplina, com per curiositat, que ell no podia deixar les obres a mitges perquè necessitava saber si es casaven o no, si moria o se salvava...».

«La prova de foc de maduresa del certamen —comenta Gregori— va ser l'any 2006 quan el premi de novel·la va quedar desert». D'una manera o altra, significava créixer o, si més no, hi havia la

III
Gregori: «La prova de foc de maduresa del certamen va ser l'any 2006, quan el premi va quedar desert»

Una atmosfera d'erotisme impregna les tres obres finalistes del guardó de narrativa

Tres obres amb aspectes eròtics competeixen enguany pels 18.000€ del XX Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira: una història que narra la relació tortuosa entre una dona madura i un jove; una narració sobre la joventut urbana actual, desorientada i desinhibida, i una aproximació a un personatge cèlebre de la cultura anglosaxona a qui agradava fotografiar infants són els arguments d'algunes de les novel·les seleccionades pel jurat entre les 30 presentades. Dels 8 originals que es disputen el XIV Premi Eu-

ropeu de Divulgació Científica Estudi General —que la Universitat de València patrocina amb 18.000€— destaca un títol que tracta dels avanços en la recerca sobre la complexitat, i un treball que revisa les contribucions de Darwin des del punt de vista de la genètica molecular. El X Premi d'Assaig Mancomunitat de la Ribera Alta, que aquesta entitat dota amb 10.000€ i al qual s'han presentat 13 originals, es decidirà entre una obra sobre la medicina en temps de Jaume I, una anàlisi de la desintegració

del jo en la poesia moderna, i un recull d'aforismes. Dels 28 llibres que competeixen pel III Premi de Poesia Ibn Jafadja —dotat amb 6.000€ per la UNED— destaquen un recull de poemes sobre la fragilitat de la condició humana escrits en decasíl·labs, un poemari sobre el poble i el paisatge d'Aïn i els sentiments i les reflexions que aquests inspiren al poeta, i un altre en què les estacions de l'any simbolitzen les diferents etapes que recorre la vida d'una persona. Recordem també que ja s'han fet públics els vere-

voluntat d'elevat el nivell de qualitat de les obres guanyadores. «Aquell any —continua Gregori— hi havia novel·les dignes de ser publicades, però el jurat va pensar que per a merèixer un premi així, calia que les novel·les, a més, tingueren un plus que, segons el seu criteri, no reunia cap de les obres presentades». Fet i fet, una manera molt gràfica de mostrar que la raó de ser dels premis no és tant atorgar un guardó a la novel·la millor de totes les que es presenten, sinó destacar una obra remarcable.

A hores d'ara, la reputació del Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira és un fet constatable. Entre altres coses, pel pes que ha tingut aquest guardó en la trajectòria professional dels guanyadors. I és que publicar quan ets un autor poc conegut no sempre és possible, encara que l'obra siga de qualitat i s'ho meresca. És per això que la porta dels premis és la primera que piquen la gran majoria d'autors novells. I el factor sort —com apunta E. Camps— també té un paper important: «Guanyar un premi no és només una qüestió de qualitat». Si a més obtenen un premi reputat, el ressò d'aquest es converteix en un segell positiu que, probablement, els acompanyarà per sempre. I tanmateix, a priori, un premi no és cap garantia d'èxit, perquè com comenta Manuel Baixauli —guanyador de l'edició de 2001 amb *Verso*—, «l'èxit només el pot donar el boca-orella entre els lectors». Però si hi ha una qüestió en què tots estan d'acord és que els premis contribueixen a la visibilitat de l'obra i de l'autor. I encara més en el cas dels escriptors valencians, «on els premis moltes vegades —apunta Vicent Josep Escartí, guardonat en 1999 amb *Dies d'ira*— compensen, d'alguna manera, l'escassa infraestructura de què disposem». I és que guanyar un premi és una de les poques ocasions en què els autors valencians poden ocupar algunes línies a la premsa escrita i, en comptades ocasions, als mitjans audiovisuals. Tot un símptoma de

>>

dictes de les altres categories: Francesc Gisbert ha guanyat el XIII Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil i Lourdes Boigues ha sigut l'autora guardonada amb el XIII Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre; el III Premi de Teatre Ciutat d'Alzira Palanca i Roca ha sigut per a Jordi Faura. Els noms dels guanyadors de les modalitats de novel·la, divulgació científica i assaig es coneixeran aquesta nit al llarg del tradicional sopar de lliurament, que tindrà lloc a la sala Rex Natura d'Alzira.

>>

manca de normalitat cultural, apunta Josep Franco: «Una entrevista o un article puntual poden ajudar, però seria millor una política continuada i regular a favor de la literatura, dels escriptors i dels lectors».

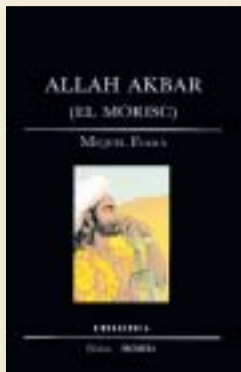
Però d'una manera o un altra, obtenir un premi com aquest ha comportat una influència notable per als guanyadors. Per a alguns, va constituir la pedra de toc que els va definir com a novel·lista. Així ho reconeix Josep Palomero —guardonat en 1996 amb *Els tatuatges apàtrides*— o Silvestre Vilaplana que, per primera vegada, escrivia una obra per a adults. També la novel·la amb què va guanyar Josep Franco en 1997, *Les potències de l'ànima*, va suposar un canvi remarcable en la seua línia, ja que fins ara no havia tractat mai temes contemporanis amb personatges actuals. Per a Baixauli va significar l'esperó necessari per escometre la seua segona novel·la, *L'home manuscrit*, considerada per la crítica i el públic una de les millors obres de narrativa del panorama actual de les lletres catalanes. Joan Oliveres —autor de *Vespres de sang* (1999)— i Esperança Camps posen l'accent en l'autoconfiança

III J. Olivares i E. Camps posen l'accent en l'autoconfiança que els va donar guanyar aquest premi

que els va donar un premi amb tant de prestigi. Potser el cas en què el guardó d'Alzira esdevé de manera més clara un al·licient és el de Josep Lozano. L'escriptor d'Alginet era guardonat en 1990 amb *Ribera*, després del silenci narratiu de deu anys que va seguir a l'èxit rotund de *Crim de Germania* (1980): «D'alguna manera constata una continuïtat, la idea que la meua relació amb la literatura no era esporàdica».

Vint anys de novel·la, doncs, i d'altres modalitats que s'han incorporat al llarg d'aquest temps. A finals dels anys noranta, es van afegir el Premi de Divulgació Científica Estudi General, el Premi Bancaixa de Narrativa Juvenil i el Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre. Més endavant va ser el torn del Premi d'Assaig Mancomunitat de la Ribera Alta i, recentment, el ventall s'ha ampliat amb el Premi de Poesia Ibn Jafadja i el Premi de Teatre Ciutat d'Alzira Palanca i Roca. Tot plegat es coneix com els Premis Literaris Ciutat d'Alzira, que se celebren a la tardor, acompanyats d'un seguit d'actes culturals que converteixen la capital riberenca en el centre d'atenció de moltes mirades, i que culmina amb una gran festa: el sopar de lliurament dels premis que congrega vora un miler de persones. I això que se celebra fora del cap i casal. «Tot un miracle!», exclama Gregori.

ELS PREMIATS

1989: *Allah Akbar*, de Miquel Ferrà.

1990: *Ribera*, de Josep Lozano.

1991: *Dies d'Ira*, de Vicent Josep Escartí.

1992: *Anelles olímpiques en forma d'ou*, de Xavier Cassadó.

1993: *Rei de mi*, de Joan Cavallé.

1994: *Un dia en la vida d'Ishak Butmic*, de Jordi Tiñena.

1995: *Reines i peons*, de Jordi Mata.

1996: *El tatuatge dels apàtrides*, de Josep Palomero.

1997: *Les potències de l'ànima*, de Josep Franco.

1998: *Aigua en cistella*, de Carme Miquel.

1999: *Vespres de sang*, de Joan Olivares.

2000: *Malson*, d'Àngels Moreno.

2001: *Verso*, de Manuel Baixauli.

2002: *L'hereu*, d'Àlan Greus.

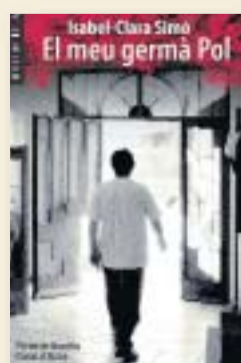
2003: *Les cendres del cavaller*, de Silvestre Vilaplana.

2004: *Quan la lluna escampa els morts*, d'Esperança Camps.

2005: *Viatge a contrallum*, d'Eloi Sala.

2006: Desert.

2007: *El meu germà Pol*, d'Isabel-Clara Simó.

ENTREVISTA

Antonio Cabrera

ESCRITOR

«Me he fijado más en el escenario del mundo que en su drama oficial»

■ «**El minuto y el año**» es el primer libro en prosa de Antonio Cabrera. Conocido por sus poemarios «En la estación perpetua» (Premio Loewe 2000 y Premio Nacional de la Crítica 2001) y «Con el aire» (Premio Ciudad de Melilla 2004), su nuevo título está a medio camino entre el ensayo, el dietario y la poesía.

ADELINA NAVARRO

POETA Y NARRADOR. Antonio Cabrera (Medina Sidonia, 1958).

Andrés Pau
-Un poeta que da el salto hacia la prosa. Háblenos de esa transición.
-El salto hacia la prosa es una experiencia que conocía, aunque con mucha ocasionalidad y muy poca permanencia en ese territorio. Enseguida rebotaba a la poesía. Había escrito artículos más o menos académicos sobre cuestiones de estética filosófica; también había colaborado, aunque nunca durante un tiempo significativo, en periódicos y revistas, con intervenciones que ahora creo que me sirvieron de entrenamiento en la temática y el tono de lo que vendría después. La verdad sea dicha, los años de escritura continuada, semanal, que darían como resultado este libro, me han puesto en contacto con estrategias y técnicas apenas manejadas por mí hasta entonces, y de las cuales pienso sacar provecho futuro. Proyecto escribir, por ejemplo, algo parecido a un libro de viajes. Soy consciente, con todo, de que el salto al que usted alude no ha hecho desprenderse de mi pluma ciertas incrustaciones y colores de la poesía. Este libro es, desde el punto de vista del estilo, un híbrido (espero que en el mejor sentido de esta fea palabra) de ensayo, dietario y poesía.

-¿Cuál es el origen de «El minuto y el año»?

-A lo largo de cuatro años, de 2003 a 2007, mantuve una columna semanal en la edición valenciana de ABC. El material que lo compone está seleccionado de entre las columnas que escribí durante los tres primeros años. Luego fueron

sometidos estos textos a corrección y en algunos pocos casos a reelaboración profunda. En su organización respeté la cronología, que ya no podía ser semanal sino estacional. Unas veces con más y otras veces con menos evidencia, el lector nota cómo los asuntos que se tratan se incardinan en el tránsito de las estaciones. La división en tres partes no afecta a esta apreciación. Las cosas y el tiempo concretos que son abordados en la mayoría de los textos, los minutos, van montados sobre la más general y sutil onda de los ciclos estacionales, los años. Prosas que se escribieron, pues, para un periódico, pero en todo momento yo quise hacer literatura de contemplación y análisis más o menos lírico y filosófico. De eso que la prensa llama actualidad puede hacerse y se hace, es obvio, excelente literatura, es decir, es posible que lo que está pasando sea digerido de un modo acelerado y sin embargo con sustancia estética, con bello resonar del idioma. Por mi parte, me fijé en lo que estaba pasando cerca de mí, ahí enfrente, aquí al lado; me fijé más en el escenario del mundo que en su drama oficial, el inmediato presente histórico. Me dejaron hablar de las ventanas de mi casa, de las avispas o de la luna matinal. Fue una suerte, y estoy enormemente agradecido por ello. Y no menor fue la fortuna de encontrar en Ediciones La Palma un interés pleno por el libro, y que Javier Vela y Paul Viejo, sus editores, lo incluyeran en la nueva colección, de tan hermosa factura,

que está relanzando una editorial antes casi secreta.

-¿Sus prosas suponen una mirada al mundo desde otro punto de vista, distinto al de su poesía?

-Yo diría que no. En literatura, cuando se consigue un punto de vista, un lugar acondicionado por uno mismo desde donde mirar para crear, lo mejor es explotarlo de la manera más completa y fértil posible. Mal que bien, creo haberme hecho con un ángulo de visión. En este libro he pretendido ampliar el territorio, abarcar con mi voz y a mi manera un número mayor de espacios en los que reposar la mirada meditativa y el oído auscultador. *El minuto y el año*, tal y como yo lo veo, no cambia sino que ensancha mi mundo poético. Todos los temas de mi poesía están presentes en él. Hay, ya digo, una expansión que alcanza a nuevos contenidos: la ciencia, la educación, la muerte, la literatura misma, una reflexión más explícita sobre el tiempo, un detenimiento en ciertas actitudes morales y psicológicas, etc. La misma lupa que tantas veces aplico a la naturaleza y a los objetos, aquí también se coloca sobre, digamos, lo humano universal.

-¿Podríamos hablar de una «literatura del yo»?

-Me atrevería a decir que toda la literatura, si es literatura pura y no sólo escritura informativa, académica o divulgativa, es literatura del yo, expresión que considerada así incluso suena redundante. Pero su pregunta se refiere más a la cuestión de si este libro se ajustaría al género etiquetado con ese rótulo: el diarístico, autobiográfico y de la memoria (por cierto, mis practicantes preferidos son Azorín, Josep Pla y Gil-Albert). Antes dije que *El minuto y el año* era resultado de mezclar poesía, ensayo y dietario, de modo que sin duda pertenece a esa familia literaria. Literatura del yo, por tanto. Ahora bien, no de la intimidad, sino más bien de la exterioridad. O mejor, de la franja en la que interseccionan mundo y mente, exterior e interior.

-La obligación de escribir una columna semanal ¿supone una esclavitud o es, por el contrario, un estímulo creativo?

-Las más de las veces es una esclavitud que estimula. Para alguien tan poco disciplinado como yo en la tarea de escribir, la obligación ha sido a la postre bendición. En eso sí que he encontrado diferencias con respecto a la poesía. Si uno no se amarra a la silla y a la mesa difícilmente puede producir prosa por extenso. El símil de la paloma que usó Kant —y del que hablo en unos de los textos del libro— enseña que sin obstáculo para las alas —el aire— no puede haber vuelo.